

MUZEUL OMULUI DE LA PLOIEȘTI LA 25 ANI DE LA ÎNFIINȚARE

Dr. Zoe APOSTOLACHE STOICESCU

Valentina BUȘILĂ

În anii 1970-80, *Revista Muzeelor și Monumentelor* a participat la activitățile ICOM prin editarea unei lucrări de interes internațional și anume *Directory of the Science Natural Museums*, în care figurează desigur și muzeele românești, ca și la completarea fondului bibliotecii ICOM de la Paris, prin expedierea de publicații muzeale românești.

În paginile *Revistei muzeelor* încă de la primele numere au fost prezente și muzeele de științele naturii, înființarea de noi muzee, deschiderea de expoziții de profil, publicarea de studii științifice. În paralel, revista a antrenat redactorii săi în cercetarea pe teren și publicarea datelor privind muzeele din toată țara în "Ghidul muzeelor". nelipsind desigur nici județul Prahova, pentru care am alcătuit repertoriul necesar. Acum, în 2009, este o mare bucurie pentru noi ca după 25 ani de la apariția în 1985 în paginile *Revistei muzeelor* a articolului „Muzeul de biologie umană în Ploiești”, a doamnelor Zoe Apostolache și Mariana Aftene, să fie publicat acum în 2009 acest articol aniversar.

V.B.: - Doamna doctor Apostolache, aș dori să am o discuție cu Dvs. legată de intrarea în circuit acum un sfert de veac a acestui muzeu unic în țara noastră, Muzeul Omului, o realizare de

prestigiu care vă onorează și care se alătură multor alte contribuții muzeale și științifice ale Dvs., ca înființarea muzeelor din Slănic, Cheia, publicarea de valoroase studii de specialitate. A fost un eveniment deosebit la care am participat în calitate de secretar al CNR - ICOM și redactor la *Revista muzeelor* la acea dată.

Z.A.S.: - Într-adevăr, s-au adunat 25 ani de când ființează la Ploiești un asemenea muzeu. Îmi amintesc ce emoție acel moment, ca și bucuria întregului colectiv al muzeului ploieștean pentru ducerea la bun sfârșit a unui proiect apărut cu trei ani în urmă.

V.B.: - Cum s-a născut ideea, respectiv posibilitatea realizării unei tematici atât de originale și a materializării ei?

Z.A.S.: - După cum știți, în martie 1977 melegurile noastre au fost zguduite de un cutremur de mare intensitate. A fost puternic afectată clădirea Palatului Culturii în care funcționa Muzeul de științele naturii – gândit și realizat de către doamna profesor emerit Margareta Moșneaga. Pentru a putea fi consolidată, firește, sălile respective trebuiau complet eliberate. Cu lacrimi în ochi, colectivul nostru a demontat dioramele, iar piesele au trecut în depozit, în aripa în care daunele nu erau importante. Nu a fost ușor. Totul s-a făcut în

grabă. Zidurile crăpate, înclinate constituiau un mare pericol pentru cei care lucrau acolo, fără nici un fel de măsuri care să ne protejeze. Lucrările de consolidare s-au desfășurat vreme de 4 ani.

V.B.: - Ce ați făcut în acea perioadă?

Z.A.S.: - Am rânduit colecțiile, am mutat și depozitul muzeului în aripa neavariată și firește ne-am desfășurat munca de cercetare, colectare de material biologic, am realizat expoziții temporare. Dar, în acest răstimp, s-a stabilit și cum ar trebui să arate noul muzeu. Pentru aceasta, am propus mai multe variante tematice, le-am adus la cunoștința colaboratorilor noștri – specialiști din diverse domenii ale biologiei.

Muzeul vechi trecuse de douăzeci de ani. Ni s-a sugerat să schimbăm tema, cu una nouă, mai strâns legată de interesul publicului. Am luat în calcul și această posibilitate.

Având în vedere că Prahova, la vremea aceea un județ cu cea mai mare densitate a locuitorilor, ne-am gândit la problema Omului.

V.B.: - Cum ați realizat această tematică?

Z.A.S.: - Fiind un muzeu „în premieră” ca tematică, a fost necesar să apelăm la specialiști de înalt profesionalism. Prin organizarea de sesiuni științifice cu mulți ani înainte de a ne hotărî să realizăm un muzeu cu tematică nouă, am beneficiat de relații cu foarte mulți specialiști – biologi, medici, antropologi, muzeografi naturaliști,

paleontologi. Aș aminti în acest sens numele academicienilor Nicolae Botnariuc, Eugen Macovski, Ștefan Milcu, Mihai Ionescu, Mihai Băcescu, precum și numeroase cadre universitare de mare prestigiu din diverse ramuri ale biologiei. Toți ne-au fost alături prin consultații de specialitate, prin donarea unor piese necesare expunerii, ca și cărți și documente pentru biblioteca muzeului. De un mare ajutor ne-a fost și desemnarea unor cadre din muzeu – prin persoana directorului, spre a se documenta în muzee de profil din străinătate, precum Muzeul Anthropos, înființat în 1972, din Brno, Cehia, Muzeul de Igienă din Dresda, 1982, fosta RDG, și mai ales diferite muzee ale Omului din SUA.

Dintre colegii care ne-au ajutat la dezvoltarea tematicii o menționez pe regretata colegă dr. Mariana Aftene, cu care am făcut nenumărate deplasări fie pentru obținerea de piese, fie la Întreprinderea „Decorativa” București, care ne-a proiectat și construit muzeul.

Nu putem vorbi de Muzeul de biologie umană, fără a ne bucura de faptul că proiectul tematic al acestuia – elaborat chiar de către inițiatorul său, a fost parafat cu bune aprecieri de către unicul savant român laureat al premiului Nobel – Eugen Palade. Ilustrul om de știință, aflat la Congresul de Istoria Științei din 1981 la București, a vrut să știe cum a fost gândit acest unic Muzeu al Omului din România.

V.B.: - Doamna dr. Zoe Apostolache, de ce oare multă lume din această țară, nu știe că la

Ploiești, alături de Muzeul Ceasului, Muzeul Republican al Petrolului, Muzeul Paul Constantinescu, există și un alt unicat în domeniu – Muzeul Omului. Să nu uităm nici că în această parte a continentului nostru nu există un muzeu al omului. De ce să nu-l facem mai bine cunoscut?

Z.A.S.: - Inițial, așa s-a intitulat muzeul, dar...s-a renunțat, unele persoane crezând că ar fi de preferat numele de Muzeul Județean de Științele Naturii.

V.B.: - Da, dar toate muzeele de științele naturii din România au această denumire, iar muzeul pe care l-ați înființat acum un sfert de veac are o tematica aparte, care își justifică denumirea inițială. Poate ca în viitor noile cadre vor reflecta mai mult la acest aspect. Vom aminti situația actuală a omonimului

parizian, celebrul Musée de l'Homme. Înființat în 1928, a intrat în 2009 pe făgașul restaurării, extinderii clădirii și a reamenajării sălilor de expunere după cele mai moderne criterii muzeologice.

Urișele colecții – peste 2 milioane – au fost mutate la Jardin des plantes (Muzeul de istorie naturală) iar după conservarea și studierea lor științifică, vor fi expuse din 2012, data prevăzută pentru redeschiderea muzeului. Suma totală se va ridica la 52 milioane euro.

În încheiere, sperăm că și muzeul nostru se va dezvolta în anii care vin, după modelul parizian, cu sprijinul cercetătorilor din domeniile conexe.